

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 40. став 5. и члана 61. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 28. октобра 2020. године, д о н и о је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности члана 136а Закона о полицији и унутрашњим пословима ("Службени гласник Републике Српске" бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19).

О б р а з л о ж е њ е

Здравко Мићановић из Шековића дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 136а Закона о полицији и унутрашњим пословима ("Службени гласник Републике Српске" бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19). У иницијативи се наводи да је оспорена законска норма у супротности са Уставом Републике Српске, јер приликом одређивања личног коефицијента за остваривање права на пензију грађане доводи у неравноправан положај у односу на полицијске службенике. Давалац иницијативе, наиме, сматра да су оспореним прописивањем полицијски службеници стваљени у повољнији положај у односу на остале грађане, којима је Законом о пензијском и инвалидском осигурању на другачији начин уређено питање утврђивања висине пензије. У вези са наведеним, износи мишљење да се оспорена одредба предметног закона не може примјењивати уколико не буде промијењен Закон о пензијском и инвалидском осигурању у дијелу који регулише ову материју. Слиједом наведеног, предлаже да Суд, наконведеног поступка, утврди да оспорена норма Закона о полицији и унутрашњим пословима није у сагласности са Уставом Републике Српске.

У одговору на иницијативу који је доставила Народна скупштина Републике Српске наводи се да оспореном законском одредбом нису нарушене гаранције равноправности грађана из члана 10. Устава, те да давалац иницијативе на непотпун и погрешан начин тумачи релевантну уставну одредбу. Истиче се да се, полазећи од природе послова и посебних, односно отежаних услова рада, полицијским службеницима стаж осигурања рачуна у увећаном трајању. У вези с тим, а имајући у виду специфичности природе послова полицијског службеника, Законом о полицији и унутрашњим пословима је утврђен начин обрачуна личног коефицијента за остваривање права на пензију. Оспорена законска одредба се, како се даље наводи, подједнако односи на сва лица у поступку остваривања права на пензију полицијског службеника, тако да сва ова лица имају једнака права и могућности одређене предметним законом. Народна скупштина сматра да се у конкретном случају не врши фаворизовање једне групе грађана у односу на остале, јер уставни принцип равноправности подразумијева једнакост у правима, али не и условима и начину под којима се та права остварују. Овакав начин прописивања је, по мишљењу законодавца, оправдан и у општем интересу, тако да је цијенећи друштвено-економске прилике у контексту најшире друштвене заједнице, усвојено оспорено законско рјешење.

Оспореним чланом 136а Закона о полицији и унутрашњим пословима ("Службени гласник Републике Српске" бр. 57/16, 110/16, 58/19 и 82/19) прописано је да се полицијском службенику лични коефицијент за остваривање права на пензију утврђује на основу пет

годишњих плата које су за полицијског службеника најповољније.

У поступку оцјењивања уставности оспорене одредбе предметног закона Суд је имао у виду релевантне одредбе Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, а којима је утврђено да Република уређује и обезбјеђује, између осталог: безбједност (тачка 2), остваривање и заштиту људских права и слобода (тачка 5), организацију, надлежности и рад државних органа (тачка 10), социјално осигурање и друге облике социјалне заштите (тачка 12) као и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом (тачка 18). Поред тога, према члану 49. ст. 1. и 2. Устава, слобода и права се остварују, а дужности испуњавају непосредно на основу устава, осим када је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих од њих утврђују законом, а законом се може прописати начин остваривања појединих права и слобода само када је то неопходно за њихово остваривање. Чланом 70. став 1. тачка 2. Устава утврђено је да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Одредбом члана 10. Устава у односу на коју је, у суштини, давалац иницијативе тражио оцјену уставности предметне законске норме, утврђено је да су грађани равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство.

Сагласно цитираним уставним нормама, Законом о полицији и унутрашњим пословима уређени су надлежност, дјелокруг, основи организације и руковођења у Министарству унутрашњих послова, полицијски и други унутрашњи послови из надлежности овог министарства, полицијска овлашћења, дужности и права из радних односа, пријем у радни однос у Министарство полицијских службеника, државних службеника и намјештеника, чиновни и унапређења, радни услови полицијских службеника, дисциплинска и материјална одговорност и друга питања од значаја за рад овог министарства. Између осталог, чланом 132. став 1. тачка 2. овог закона, као један од основа за престанак радног односа полицијског службеника предвиђено је да је навршио 40 година пензијског стажа, без обзира на године живота или 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања. Оспореном одредбом члана 136а овог закона прописан је начин утврђивања личног коефицијента за остваривање права на пензију.

Имајући у виду Уставом утврђену надлежност законодавца, као и садржај предметне законске одредбе, Суд је оцијенио да оспореним прописивањем није нарушено начело равноправности грађана из члана 10. Устава, како се то наводи у иницијативи. Наиме, Устав не садржи ограничење у погледу надлежности законодавца да посебним законима, у овом случају Законом о полицији и унутрашњим пословима, у оквиру Уставом утврђених принципа, уреди права по основу социјалног осигурања, па тако и права на пензију полицијских службеника. Чињеница да су услови за пензионисање полицијских службеника уређени на другачији начин у односу на услове које Закон о пензијском и инвалидском осигурању предвиђа за остале грађане, у конкретном случају, по оцјени Суда, не доводи до повреде принципа равноправности грађана. Приликом оспореног нормирања законодавац је, превасходно, имао у виду посебне, а често и отежане услове рада и специфичност

природе послова које обављају полицијски службеници, због чега су, у конкретном случају, прописани другачији услови за стицање права на пензију ових субјеката. Суд сматра да је законодавац слободан у процјени оправдава ли различитост, и у којој мјери, различито уређење права и обавеза у истим или сличним ситуацијама, те да у конкретном случају постоје објективни, уставноправно прихватљиви разлози који оспорену законску норму не чине дискриминаторном. Питање оправданости и цјелисходности оспореног нормативног рјешења, према члану 115. Устава, није у домену надлежности Уставног суда.

У вези са наведеним, Суд сматра потребним указати на то да уставно начело равноправности грађана не подразумијева једнакост грађана у апсолутном смислу, већ једнак третман субјеката који се налазе у истој правној ситуацији приликом реализације одређених права и обавеза. У конкретном случају давлац иницијативе пореди адресате различитих закона, који се, дакле, налазе у различитим правним ситуацијама приликом остваривања права на пензију. Због тога, по оцјени Суда, оспореним прописивањем нису доведене у питање гранације из члана 10. Устава, односно грађани које право на пензију остварују на основу Закона о пензијском и инвалидском осигурању нису дискриминисани у односу на полицијаске службенике који ово право остварују према Закону о полицији и унутрашњим пословима.

С обзиром на то да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, о уставности оспорене одредбе Закона о полицији и унутрашњим пословима одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Душко Медић, Ирена Мојовић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-91/19
28. октобра 2020. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА
Мр Џерард Селман, с.р.